

Prof. Dr. Sümegi Pál tanszékvezető egyetemi tanár (Szegedi Tudományegyetem, Földtani és Őslénytani Tanszék) felterjesztése Lóczy Lajos Emlékéremre

Felterjesztő: Dr. Gulyás Sándor tanszékvezető-helyettes, a Magyarhoni Földtani Társulat Geomatematikai és Számítástechnikai Szakosztályának vezetőségi tagja

Alulírott Dr. Gulyás Sándor tanszékvezető-helyettes, a Magyarhoni Földtani Társulat Geomatematikai és Számítástechnikai Szakosztályának vezetőségi tagja felterjesztem a Magyarhoni Földtan Társulat Lóczy Lajos Emlékérmére Prof. Dr. Sümegi Pált, a Szegedi Tudományegyetem Földtani és Őslénytani Tanszékének habilitált, MTA Doktori címmel, földtudomány kandidátusa (PhD) címmel rendelkező vezetőjét, Dr. Sümegi Pál tanszékvezető egyetemi tanárt.

Sümegi Pál 1982-től kezdődően, vagyis közel 40 éve tagja a Magyarhoni Földtani Társulatnak, és 22 éve vezeti a szegedi Földtani és Őslénytani Tanszéket, 35 éve dolgozik a földtudományi – földtani – őslénytani oktatásban és kutatásban, a magyarországi felsőoktatásban. A 35 év alatt több mint 10 ezer földtudományi, geográfus, földrajz, régész, biológus, biológia – földrajz, biológia – kémia, matematika – kémia, fizika – kémia, földrajz - történelem tanár és vegyész szakos hallgatókat oktatott kristálytani, ásvány- és közettani, földtani és őslénytani ismeretekre.

1984 és 2000 között a debreceni Ásvány- és Földtani Tanszéken kristály-, ásvány- és közettani, őslénytani, földtani gyakorlatokat vezetett, negyedidőszaki, régészeti geológiai, őslénytani speciális kollégiumokat tartott, és terepgyakorlatokat vezetett a Debreceni Egyetemen (akkor még Kossuth Lajos Tudományegyetemen) - 1984-1986 között fizetett hallgatói demonstrátorként. A Debreceni Egyetem kollégiumában 1985-1990 között Ásványtani Kört alakított ki, és vezetett 40-50 főnek. Ennek keretében minden évben 1 hetes gyűjtőtúrákat szervezett a Tokaji – hegységben egyetemi hallgatóknak és oktatóknak (35-70 fő/alkalom), és ennek a körnek a segítségével vezetett önköltséges több hetes szakmai expedíciót az Altáj-hegységben 1989-ben, 24 egyetemi hallgató részvételével. 2000-től a Szegedi Tudományegyetemen végzi oktató és kutatómunkáját. A szegedi Földtani és Őslénytani Tanszéken az Általános földtan, Föld- és élet, Magyarország földtana, Alkalmazott paleoökológia, A földtudományok biológiai alapjai, Környezettörténet, Hosszú távú környezeti változások, Paleohidrológia, Régészeti geológia, Bevezetés a környezetföldrajzba főkollégiumokat, alföldi terepgyakorlatokat vezetett és vezet mind a mai napig.

102 osztatlan ötéves képzésen, hároméves BSc, BA (régész) és kétéves MSc, MA (régész) szakon végzett hallgató szakdolgozatát és diplomamunkáját vezette a 35 év felsőoktatási éve alatt. A BSc és BA szakos hallgatónak 92 %-a dolgozik szakmában az egyetemi alumni rendszer alapján, míg valamennyi végzett MSc és MA diplomadolgozó hallgatója a szakmában dolgozik. 2005-ben a kezdeményezésével megalapították a geoarcheológus másoddiplomát adó önköltséges képzést – elsősorban régészeknek. Az első diplomákat 2008-ben adták ki ezen a szakon. 2019-ben és 2020-ban egy nemzetközi (magyarországi – erdélyi és kárpátaljai) oktató-kutató csoporttal kidolgozta a Paleohidrológia oktatási rendszerét és vezetésével. 2019-ben és 2020-ban kolozsvári, sepsiszentgyörgyi, beregszászi és németországi résztvevőkkel Paleohidrológiai kurzusokat tartott (a covid miatt) online módon Erdélyben, Kárpátalján és Magyarországon.

Az általa vezetett hallgatók 48 dolgozatot mutattak be Országos Tudományos Diákköri Konferenciákon 1987 és 2021 között. A 48 OTDK dolgozattal 27 helyezést és 28 díjat értek el országos szinten hallgatói (3 Pro Scientia díj, 10 első, 7 második, 10 harmadik helyezést, 25 különdíj).

A tudományos diákköri hallgatói közül már 28 fő védte meg PhD dolgozatát, közülük 23 sikeresen védett PhD dolgozat témavezetője vagy társtémavezető volt ezideig.

Mindentudás Egyeteme szegedi TV előadás sorozatában 2 előadást (2005.10.26, 2010. 02.16) és az Alma Mater sorozatban 1 előadást (2008.05.03) Mindenki Akadémiája sorozatban 1 országos TV előadást (2016. október 19) tartott. 2014-ben saját természetrajzi filmet rendezett a Hortobágy kialakulásáról és földtani fejlődéséről a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságának támogatásával. Ezen kívül 7 országos és 7 helyi rádióriportot, 14 országos és 18 regionális Tv interjút adott paleoökológiai, környezettörténeti, régészeti geológiai, negyedidőszaki klimatológiai, flóra- és faunafejlődési és régészeti geológiai témakörökből. Ugyanakkor felkérésre a szombathelyi régész technikus képzésbe, közismereti egyetemi, főiskolai, gimnáziumi és múzeumi előadás sorozatokba, ahol mindig ajánlotta a szegedi felsőoktatási képzést földtudományból, de egyetlen esetben sem feledkezett meg a szegedi földrajz, régészet, vagy a biológia képzés népszerűsítéséről sem. Ezideig 21 városunkban, több mint 35 ilyen rendezvényén tartott előadást (Budapest, Miskolc, Veszprém, Eger, Gyöngyös, Balatonfüred, Révfülöp, Keszthely, Tapolca, Tokaj, Debrecen, Szeged, Hódmezővásárhely, Kuszenthmíklós, Kiskunfélegyháza, Csurgó, Kecskemét, Békéscsaba, Szarvas, Nyíregyháza, Sárospatak).

Természetvédelmi célú földtani és őslénytani munkájának kiemelkedő jelentőségű eredménye, hogy munkái és javaslatai nyomán tették országos szinten is védetté 2015-ben a Szeged – Öthalom területén található homokbányát, a császártöltési, katymári és madarasi téglavetőket, valamint a pocsaji községi homokbányát. Így a hat (6) alföldi földtanilag és országosan védett objektumból öt (5) közvetlenül munkájához kötődik. A hatodik országosan védett alföldi lelőhelyen, Csólyospáloson is alapvető kutatásokat végzett, és először sikerült izotópgeokémiai alapú geokronológiai adatokat adnia az édesvízi mészkő és dolomit képződmény kialakulásához és fejlődéséhez.

1997-2007 között előbb Kunszentmiklóson, majd Csurgón a Református Középiskolák középiskolai tanulmányi versenyén volt zsűri elnök, 1998-tól 24 alkalommal pedig a miskolci Árokszállás Biológia versenyen volt zsűri elnök ezideig. 2019-ben a Teleki Pál földtudományi versenyen volt zsűri elnök. 2018-2019 között a Magyar Természettudományi Társulat földtudományi elnöke volt, de családjában jelentkező súlyos betegségek miatt lemondott, és ezért nem is vállalt jelentősebb társulati pozíciót jelenleg. 2015-től az erdélyi környezettörténeti otká kutatáshoz kapcsolódóan valamennyi megszervezett Székelyföldi Geológus Találkozón ott volt, és beszámolt az erdélyi régészeti geológiai – környezettörténeti otká munkájának eredményeiről. 2019-ben és 2020-ban kolozsvári, sepsiszentgyörgyi, beregszászi és németországi résztvevőkkel Paleohidrológiai kurzusokat tartott online módon Erdélyben és Kárpátalján.

Jelenleg a szegedi Földtudományi Doktori Iskola tagja, korábban 16 éven át kari képviselője volt. 7 éve a szegedi Földtudományi Habilitációs Szakbizottság elnöke, előtte 2003-tól tagja volt. SZTE TTIK Kari Tanácsnak, Kari Tudományos Tanácsnak több ciklusban választott képviselője volt. 1986-2000 között a debreceni KLTE Földtudományi TCS TDK, 1996-2000 között TTK kari TDK elnöke, majd 1999-2000 között a KLTE egyetemi TDK elnöke volt. 1999-ben Debrecenben megrendezett 600 versenyzőt megmozgató Természettudományi OTDK Szekció szervező titkára volt. 2002-2005 között a Szegedi Tudományegyetem TT Kar TDK elnöke, és 2007-ben Szegeden megrendezett, 280 versenyzőt megmozgató Fizika – Földtudomány – Matematika Szekció szervező titkára volt. 1996-2006 között az Országos Tudományos Diákköri Tanács Természettudományi Bizottságának tagja volt. 1996-tól a 2,897 SCI ponttal rendelkező Q1 besorolású Holocene lapnak az Advisory Editor Board, a Q2 Geologia Croatia és Q1 Archeometriai Műhely lapok szerkesztőbizottságának tagja, 2000 és 2008 között Soosiana malakológia lap főszerkesztője volt. 2007-től a VIA könyvsorozat, 2010-től a GeoLitera könyvsorozat szerkesztő bizottságának tagja. 2007-2011 között az MTA Régészeti Bizottság tagja volt.

1985-től 18 könyvet és 4 tankönyvet készített, 25 nemzetközi és 185 hazai (97 angol, 88 magyar) könyvrészletet írt. Nemzetközi folyóiratban 105 cikke (köztük 85 Q1, kumulatív

impakt faktora = 131,119) jelent meg. Hazai folyóiratokban 102 szakcikkét jelentették meg. 41 (17 angol nyelvű) publikációja jelent meg konferencia kiadványban, 32 tudományos népszerűsítő cikket közölt. 239 nemzetközi idegen nyelvű előadás és poszter bemutatásában vett részt és 309 hazai tudományos előadást tartott. 5571 nemzetközi (köztük 1011 könyv, 4560 SCI szakcikk, hivatkozásainak impakt faktora összesen = 2657,637), 1003 hazai (351 könyv, 652 szakcikk) és 902 speciális (értekezésekben megjelent) munkáimra történt hivatkozása ismeretes.

A felterjesztésemet a példamutató oktatói - kutatói életművön belül a kiemelkedő, földtan - őslénytan egészét szolgáló tudományos népszerűsítő és közoktatási tevékenységére, a földtani alapú hazai természetvédelmi kutatásokra, és országos védettségi programokban történt sikeres részvételekre alapozom. Jelenleg az egész Kárpát-medencére nézve kiemelkedő nemzetközi jelentőségű püspökfürdői termáltó fejlődéstörténetén, és a kihalás szélére került endemizmusok re-vitalizációján dolgozik.

Felterjesztésemet elfogadásra javasolom.

Tisztelettel:

Szeged, 2021. október 27.

Dr. Gulyás Sándor, tanszékvezető-helyettes,